

Kun tähän tuli lisäksi kamarin vähemmistön esiin tuoma seikka, että nim. viertotiemaksun korotus olisi varsin raskas eritoten niille, jotka asuivat kaupungin maalla juuri tullien ulkopuolella, valiokunta ehdotti, ettei asia antaisi valtuustolle toimenpiteen aihetta. Tämän mukaisesti valtuusto antoi ¹⁾ kysymyksen raueta.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatoimta koskevat asiat.

Kaupunginkassan tilaa esittävä taulukko. Rahatoimikamari lähetti kaupunginvaltuustolle rahatoimikonttorin laatiman siirtotilin joulukuun 31 p:ltä 1879 ja siihen liittyvän taulukon kaupungin todellisista tuloista ja menoista samana vuonna. Asia ei aiheuttanut ²⁾ toimenpidettä valtuuston taholta.

Kaupunginkassan tarkastus. Kaupunginkassan tarkastusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ vtt Borgströmin ja Rudolphin sekä heidän varamieheikseen vtt Laurellin ja Juseliuksen.

Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastus. Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastusmiehiksi valittiin ⁴⁾ vtt Stenius ja Eskolin sekä heidän varamieheikseen vt Pontán.

Kaupungin vuoden 1879 tilien tarkastus. Sen jälkeen kun tilintarkastajain kertomus kaupungin vuoden 1879 tilien tarkastuksesta ynnä erinäisten viranomaisten sen johdosta antamat selitykset olivat saapuneet kaupunginvaltuustolle ja ne oli julkaistu ⁵⁾ painosta, valtuusto lähetti ⁶⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Laurell, Nybom, Dittmar ja Juselius sekä kollegiasessori N. C. Westermarck. Tähän valiokuntaan lähetettiin ⁶⁾ myöskin eräs poliisikamarin antama samaa asiaa koskeva selitys. Valiokunnan mietinnön ⁷⁾ saavuttua valtuusto sen mukaisesti myönsi ⁸⁾ rahatoimikamarille ja rahatoimikonttorille sekä kaupungin muille hallintoviranomaisille täyden vastuuvapauden mainitulta vuodelta. Sen ohessa valtuusto valiokunnan ehdotuksesta päätti:

kehoittaa rahatoimikamaria, ellei kauppias A. Parviainen, joka oli kaupungilta vuokrannut Töölönlahden pohjoisrannalla sijaitsevat huvilapalstat n:o 2 ja 3, antanut hyväksyttävää takausta vuokrasta, menettelemään asian suhteen siten kuin vuokrasopimuksen 12:nnessä kohdassa oli määrätty;

huomauttaa rahatoimikamarille, että eräs tilittämätön 25 markan suuruinen saldo vuodelta 1879 oli otettava huomioon poliisikamarin vuoden 1880 tileissä;

kehoittaa rahatoimikamaria mikäli mahdollista koettamaan saada perityksi erinäisiä vuodesta 1873 asti tileissä siirtyneitä majoitusvarojen jäämiä ja, mikäli tämä ei ollut mahdollista, poistamaan ne tileistä; sekä

kehoittaa rahatoimikamaria sen viedessä kirjaan köyhien osuuksia sakoista ja kertyneistä kolehtivaroista, kamarin huoneiston lattianpesun

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 15 §. — ²⁾ S:n 16 p. maalisk. 8 §. — ³⁾ S:n 13 p. tammik. 19 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. kesäk. 12 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. kesäk. 7 §. — ⁶⁾ S:n s:n 11 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 23 p. marrask. 21 §.

ja nuohoamisen aiheuttamia menoja, ilmoitus-, painatus- y. m. kuluja ottamaan huomioon tilintarkastajain huomautukset.

Kaupunginvaltuuston vuoden 1879 tarverahain tilittäminen. Kaupunginvaltuuston sihteeri antoi valtuustolle laatimansa tilityksen valtuuston vuoden 1879 tarverahoista; tilitys osoitti menoja olleen yhteensä Smk 2,669: 17. Valtuusto päätti ¹⁾ lähettää tilit rahatoimikamariin esitettäväksi kaupungin tilien tarkastajille.

Sakkovarojen tilittäminen. Maistraatti antoi kaupunginvaltuustolle otteet vuosien 1877 ja 1878 sakkovarojen tilityksestä, mikäli se koski köyhien osuuksia mainituista varoista. Asia ei antanut ²⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Oikaisujutussa annettu lausunto. Yleisen revisionioikeuden vaadittua kaupunginvaltuustolta lausuntoa oikaisujutussa, joka koski rahatoimikamarin antamia tilityksiä siviiliviraston leski- ja orpokassalle vuosilta 1877 ja 1878 tulevista varoista, valtuusto antoi ³⁾ valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Brummer, Dittmar ja von Christierson, tehtäväksi laatia ehdotuksen vaadituksi lausunnoksi. Valiokunnan ehdotus ei saapunut kertomusvuoden kuluessa.

Suurehkon uudisrakennus- ja järjestelylainan ottaminen. Rahatoimikamari oli vuonna 1878 antamassaan lausunnossa ⁴⁾ korostanut suurehkon kuoleetuslainan tarpeellisuutta uuden kaupunginasemakaavan toteuttamiseksi, kaupungin varustamiseksi katetuilla viemärijohdoilla, koulu-, tulli- ja pakkahuonerakennusten y. m. rakentamiseksi ja arvioinut sen määrän n. 3,000,000 markaksi. S. v. asia oli lähetetty ⁵⁾ valiokuntaan, jonka tuli antaa lausunto lainan määrästä ja muista kysymyksen tärkeimmistä kohdista. Valiokunta oli kuitenkin, ennen kuin asiassa muihin toimenpiteisiin ryhdyttiin, katsonut parhaaksi jäädä odottamaan vuonna 1877 asetetun n. s. järjestelyvaliokunnan ⁶⁾ työn tuloksia. Tämän valiokunnan kaupunginvaltuusto kuitenkin lakkautti ⁷⁾ vuonna 1880 ja kehoitti samalla rahatoimikamaria laatimaan yleiskatsauksen lähimmässä tulevaisuudessa suoritettaviin ja lainavaroja vaativiin suurehkoihin uudisrakennus- ja järjestelytoihin. Kamarin annettua sen jälkeen valtuustolle esityksen ⁸⁾ puheena olevan lainan määrästä, joka kamarin yksityiskohtaisen laskelman mukaan oli 3,000,000 markkaa, ynnä kaupungininsinöörin asiasta antaman lausunnon valtuusto lähetti ⁹⁾ asian vuoden 1878 lainavalikuntaan edelleen valmisteltavaksi. — Tämän valiokunnan mietintö ei saapunut vuoden varrella.

Lainan ottaminen erinäisten rahastojen palauttamiseksi entiselleen. Lisätty kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 päättänyt ¹⁰⁾, että kaupunki sai ottaa ne varat, jotka tarvittiin, jotta muihin kunnallisiin tarkoituksiin käytetyt vaivais- ja sairaanhoitorahastot saataisiin palautetuksi niiden oikeihin pääomamääriin, lainaksi kahta vuotta pitemmin maksuajoin, ja samalla jättänyt vakinaisen valtuuston tehtäväksi hankkia senaatin talousosaston vahvistuksen tälle päätökselle sekä kaupunkia sitovasti määrätä, keneltä ja millaisin ehdoin laina sopivimmin otettaisiin. Tämän johdosta vakinainen valtuusto vuonna 1880 antoi ¹¹⁾ talousarviovaliokunnalle tehtäväksi ehdottaa, mihin toimenpiteisiin asian joh-

¹⁾ Valt. pöytäk. 13 p. tammik. 2 §. — ²⁾ S:n 3 p. syysk. 17 §. — ³⁾ S:n 7 p. jouluk. 6 §. — ⁴⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 375. — ⁵⁾ S:n s. 319. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 1 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1 v:lta 1881. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 14 p. syysk. 6 §. — ⁹⁾ Ks. s. 42. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 15 §.

dosta oli ryhdyttävä. Valiokunta ehdotti sen jälkeen talousarviomietinnössään ¹⁾, että kaupungin vuoden 1881 tulosääntöön nimikkeeseen Lainoja kahta vuotta pitemmin maksuajoin merkittäisiin vaivashoidon ja kuumesairaalan tarpeisiin lahjoitettujen rahastojen pääomamäärien palauttamiseksi entiselleen tuloerä, määrältään 180,812 markkaa. Tämän ehdotuksen valtuusto talousarvion järjestelyssä hyväksyi ²⁾.

Lainan ottaminen uuden kansakoulutalon rakentamista varten. Käsiteltäessä kysymystä uuden kansakoulutalon rakennuttamisesta Malminkadun tonteille n:ot 1 ja 2 (osoiten:ot 2 ja 4) lisätty kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 päättänyt ³⁾, että kaupunki ottaisi mainittua rakennusyritystä varten 100,000 markan suuruisen lainan kahta vuotta pitemmin maksuajoin, ja jättänyt vakinaisen valtuuston tehtäväksi hankkia tälle päätökselle senaatin talousosaston vahvistuksen ja ratkaista, keneltä ja millaisin maksuehdoin laina oli otettava. Tämän johdosta vakinainen valtuusto vuonna 1880 m. m. antoi ⁴⁾ puheenjohtajalle tehtäväksi tiedustella valtiovarain toimituskunnan päälliköltä, voiko kaupunki toivoo saavansa mainitun lainan valtion varoista ja millaisin ehdoin, sekä hankkia kansakoulujohtokunnalta, joka aikaisemmin oli tarjonnut ⁵⁾ tähän tarkoitukseen kansakoulujen lahjoitetuista varoista enintään 86,000 markan suuruista lainaa 6 %:n korolla, tiedon siitä, voisiko kaupunki mahdollisesti saada mainituista rahastoista 100,000 markan suuruisen lainan ja voitaisiinko korkoa silloin alentaa. Sen jälkeen kun puheenjohtaja asiaa tiedusteltuaan oli ilmoittanut, että kansakoulujohtokunta ei näyttänyt voivan myöntää kaupungille suurempaa lainaa eikä alemmin koroin kuin edellä mainittiin, mutta että kaupungilla sen sijaan näytti olevan toiveita riittävän suuren kuoletuslainan saamisesta valtiolta 5 %:n korolla, valtuusto päätti ⁶⁾ anoa Hänen Keisarilliselta Majesteetiltaan, että kaupungille yleisistä varoista myönnettäisiin 100,000 markan suuruinen laina 5 %:n korolla ja mieluummin sellaisin maksuehdoin, että kaupunki vuosittain suorittaisi lainamäärälle 7 %:n kuoletusmaksun, josta 5 % korkoa maksamattomalle pääomalle ja loput itse lainan lyhennystä. Sen ohessa alistettiin lisätyn kaupunginvaltuuston päätös lainan ottamisesta Hänen Keisarillisen Majesteettinsa tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Valtiovaraintoimituskunnalta saapui myöhemmin ilmoitus, että senaatti oli vahvistanut lisätyn kaupunginvaltuuston päätöksen ja samalla myöntänyt kaupungille kuoletusrahastosta tätä rahastoa muuten koskevin ehdoin 60,000 markan suuruisen lainan 10 %:n vuotuismaksua vastaan, josta 5 % oli korkoa maksamattomalle pääomalle ja loput kuoletusta, minkä ohessa senaatti oli antanut valtionkonttorille määräyksen lainan maksamisesta kaupungille, jos tämä ennen heinäkuun loppua ilmoitti haluavansa sen nostaa ja toimitti valtionkonttoriin hyväksytyt laina-asiakirjat. Lähetettyään ⁷⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto kamarin ehdotuksen mukaisesti päätti ⁸⁾ edellä mainituin ehdoin ottaa tarjotun valtion lainan sekä antaa kamarille tehtäväksi sekä ryhtyä siitä aiheutuviin toimenpiteisiin että myös laatiessaan ehdotusta kaupungin vuoden 1881 talousarvioksi tehdä ehdotuksen niiden varain hankkimisesta, jotka valtion lainan lisäksi tarvittiin rakennusyrityksen loppuun suorittamiseen.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ²⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 6 §. — ³⁾ Ks. s. 20. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 13 p. tammik. 4 §. — ⁵⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 343. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 2 §. — ⁷⁾ S:n 8 p. kesäk. 5 §. — ⁸⁾ S:n 21 p. kesäk. 10 §.

Väliaikaisen lainan ottaminen järjestely- ja kaduntasoitustöitä varten. Kaupungille oli vuonna 1879 myönnetty ¹⁾ järjestely- ja kaduntasoitustöitä varten 350,000 markan suuruinen valtion laina enintään kahden vuoden ajaksi. Kun mainittua lainaa kuitenkin toistaiseksi ei ollut nostettu, senaatti määräsi vuonna 1880, että jos kaupunki tahtoi käyttää lainaa hyväkseen, asianomaisten ennen heinäkuun loppua tuli ilmoittaa siitä valtionkonttoriin ja samalla antaa täydelliset laina-asiakirjat ynnä ilmoitus siitä, milloin ja miten suurissa osissa laina tultiin nostamaan. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto antoi ²⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi viipymättä ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin lainan nostamiseksi sekä määrätä ajankohdat, jolloin, ja erät, joissa se oli nostettava.

Henkilökohtaisen vaivaismaksun perusteet. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 asettanut ¹⁾ valiokunnan antamaan lausunnon s.v. maaliskuun 17 p:nä yleisestä vaivaishoidosta annetussa asetuksessa säädetyn henkilökohtaisen vaivaismaksun määrästä ja sen kantamisen perusteista. Valiokunnan vuonna 1880 annettua mietinnön ³⁾ asiasta valtuusto siinä esittelyjen ehdotusten mukaisesti päätti ⁴⁾:

vahvistaa henkilökohtaisen vaivaismaksun määrän toistaiseksi 1 markaksi mieheltä ja 50 penniksi naiselta;

että mainitun maksun maksuunpanon ja kantamisen tuli tapahtua valtionverojen kannon yhteydessä sen vuoden henkiluettelojen nojalla, jolta maksu kannettiin, ja että tällöin oli otettava huomioon, että niitä, jotka 64 vuoden ikään ehtineinä olivat vapautetut henkirahain maksamisesta, oli pidettävä työkyvyttöminä ja siis vapaina kyseisen maksun suorittamisesta;

että henkilökohtaista vaivaismaksua ei ollut kannettava vuonna 1880; anoa maistraatilta, että maistraatti koettaisi tehdä henkikirjoittajan kanssa sopimuksen siitä, että tämä erityisestä palkkiosta, jota varten valtuusto käyttövaroistaan myönsi 100 markkaa, henkikirjoituksessa laatisi ja antaisi kaupungin rahatoimilaitokselle erityisen luettelon henkilöistä, jotka henkikirjoituksen toimittamisvuotta edeltäneenä vuonna olivat täytäneet 15 vuotta; sekä

antaa rahatoimikamarille tehtäväksi yksissä neuvoin kaupunginkamreerin kanssa ryhtyä toimenpiteisiin, jotka näitä päätöksiä täytäntöön pantaessa voitiin havaita tarpeellisiksi.

Kaupungin osuus vuoden 1879 paloviinaverosta. Maistraatin ilmoitettua, että kaupungille tuleva osuus vuoden 1879 paloviinaverosta oli Smk 5,246: 69, kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ osoittaa mainitun rahamäärän kansankirjaston ja lukusalin hyväksi.

Vuoden 1879 koiravero. Maistraatti lähetti kaupunginvaltuustolle luettelon henkilöistä, jotka vuonna 1879 olivat kaupungissa verotettaviksi ilmoittaneet omistamiaan koiria, ja esitti, että aktuaari A. Grönholmille, joka oli ottanut vastaan ilmoitukset, laatinut luettelon ja tilittänyt tällöin kannetut varat, 220 markkaa, määrättäisiin maksettavaksi 20 markan suuruinen palkkio. Valtuusto myönsi ⁶⁾ aktuaari Grönholmille ehdotetun palkkion.

Kaupungin kantotoimen järjestelyyn tehdyt muutokset. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 asettanut ⁷⁾ valiokunnan ehdottamaan tarpeellisia muutoksia, jotta kaupungin sekä tuulaaki- että taksoitettujen verojen kanto saataisiin suoritetuksi varmasti sekä aiheuttaen mahdollisimman vähän

¹⁾ Ks. s. 42. — ²⁾ Valt. pöytäk. 8 p. kesäk. 10 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 2. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 24 p. helmik. 5 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. marrask. 14 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. helmik. 1 §. — ⁷⁾ Ks. s. 45.

kustannuksia ja ajanhukkaa. Vuonna 1880 antamassaan mietinnössä¹⁾ valiokunta veroöyrien perusteella maksettavien kunnallisverojen suhteen ehdotti, että valtuusto päättäisi: 1) anoa senaatilta vahvistusta sellaiselle kaupungin rahatoimikamarin ohjesäännön 13 §:n muutokselle, että 5 %:n veronkorotus oli suoritettava, ellei erääntynyttä veromäärää maksettu määrätyn ajan kuluessa; 2) anoa maistraatilta, että maistraatti kehoittaisi taksoitus- ja tarkastuslautakuntia järjestämään työnsä siten, että taksoitusluettelot voivat valmistua ennen kuluvan vuoden loppua; 3) kehoittaa rahatoimikamaria mikäli mahdollista sovittamaan kunnallisverojen ensimmäisen kantokauden toukokuuksi sekä harkitsemaan, voitaisiinko taksoitusluettelot tätä tarkoitusta varten laatia siten, että niitä samalla voitiin käyttää kantoluetteloina; sekä 4) kehoittaa kamaria määräämään niin pitkät kantokaudet, että niille maksuvelvollisille, jotka olivat laiminlyöneet heille määrätyn maksupäivän, jäi vielä vähintään neljä päivää, joina he voivat kaupunginkassaan suorittaa veronsa. Tuulaaki- ja liikennemaksujen suhteen valiokunta esitti, että valtuusto kehoittaisi rahatoimikamaria koettamaan toimia siten, että nämä maksut nopeammin kertyisivät kaupunginkassaan; erityisesti kamarin huomio oli kohdistettava siihen, että jäämäluettelo mikäli mahdollista oli laadittava viikoittain ja verojäämät viipymättä ulosottotietä perittävä sekä että vaakamestarien luettelot heidän kunakin viikkona lähettämistään verolipuista oli järjestettävä niin, että niitä samalla voitiin käyttää jäämäluetteloina.

Kaupunginvaltuusto palautti²⁾ asian valiokuntaan kehoittaen sitä tarkemmin tutkimaan edellä 1:ssä ponnassa ehdotetun toimenpiteen laillisuutta ja valtuutti sen tällöin ottamaan apujäsenikseen joitakin lainopillisesti sivistyneitä henkilöitä. Valiokunnan tämän johdosta kutsuttua jäsenikseen ylitirehtööri S. V. Calamniuksen, professori L. H. S. Mechelinin ja esittelijäsihteeri E. Hjeltin, molemmat ensiksi mainitut antoivat valiokunnalle yhteisen kirjallisen lausunnon, joka päättyi selitykseen, että ehdotus, jonka mukaan kunnallisveron korotus määrättäisiin seuraukseksi sen suorittamisen laiminlyömisestä määräaikaana, oli maan veronkantojärjestelmälle vieras ankaruustoimenpide sekä että sellaista säännöstä ei voitusaattaa voimaan lisäyksenä rahatoimikamarin ohjesääntöön, vaan se oli katsottava itse kunnallisasetuksen lisäykeksi tai muutokseksi ja siis saatava aikaan lainsäädännöllä. Esittelijäsihteeri Hjelt taas katsoi, että ehdotettu sakkomääräys jonkin verran muutetussa muodossa voitiin ja tuli jättää senaatin harkinnan varaan. Omaksuen viimeksi mainitun mielipiteen valiokunta antamassaan lausunnossa ehdotti edellä mainitun 1:sen ponnin sanamuotoa muutettavaksi sikäli, että siinä mainittua 5 %:a verolipun määrästä nimitettäisiin kaupunginkassaan ulosottokustannusten korvaukseksi maksettavaksi sakoksi.

Asiaa lopullisesti esiteltäessä kaupunginvaltuusto hylkäsi³⁾ valiokunnan 1:ssä ponnassa esittämän ehdotuksen sekä alkuperäisessä että muutetussa muodossaan, mutta hyväksyi valiokunnan muut ehdotukset.

Hankittuaan myöhemmin rahatoimikamarilta, rahatoimikonttorilta ja vaakamestareilta lausunnot asiasta maistraatti antoi rahatoimikamarille tehtäväksi panna täytäntöön kaikki sen suhteen tehdyt ehdotukset lukuun

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 3. — ²⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 17 §. — ³⁾ S:n 20 p. huhtik. 15 §.

ottamatta ehdotusta, että vaakamestarien verolippuluetteloja samalla käytettäisiin jäämäluelleteloina, minkä ehdotuksen maistraatti hylkäsi ¹⁾).

Kunnallisverojen kanto. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti ²⁾), että vuoden 1879 kunnallisverojen kantoa varten järjestettäisiin kaksi kantokautta. Ensimmäinen näistä olisi kesäkuun alussa ja toinen syyskuun alkupuolella, ja kamarille annettiin tehtäväksi määrätä kantopäivät.

Suoritettujen kunnallisverojen palauttaminen. Kaartin kasarmin ja sairaalan sekä ordonanssitalon maksettavaksi pantujen kunnallisverojen suorittamiseksi oli vuosina 1876 ja 1877 yleisistä sotilasvaroista etukäteen annettu yhteensä Smk 3,318: 61, kunnes kysymys, saiko tällaisia veroja panna valtion ja yleisten laitosten rakennuksista maksettavaksi, oli lopullisesti ratkaistu. Kysymyksen tultua ratkaistuksi siten, että kunnallisveroja ei saanut määrätä kyseisille rakennuksille, kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ läänin kuvernöörin anomuksesta antaa suorittaa takaisin edellä mainitut rahamäärät.

Vapautus kunnallisveroista. Talouskoulun johtokunnan tekemän anomuksen, että koulu vapautettaisiin suorittamasta kunnallisveroja kaupungille omistamastaan Estnäsinkadun (Vironkadun) n:ossa 6 (osoiten:o 3) sijaitsevasta talosta, kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾.

Sokerin, kahvin ja väkijuomain liikennemaksun poistaminen. Vt Rudolph teki viitaten kilpailuun Hangon kanssa esityksen sokerin, kahvin ja väkijuomien liikennemaksujen poistamisesta toistaiseksi, ja valtuusto lähetti ⁵⁾ tämän esityksen samaan valiokuntaan ⁶⁾, joka oli laatinut voimassa olevan liikennetaksan ehdotuksen. Sen johdosta antamassaan lausunnossa valiokunta huomautti, että Hangon kilpailuun sisältyvä vaara oli omansa herättämään levottomuutta tulevaisuuden suhteen, varsinkin sen jälkeen kun oli alkanut tulla tavaksi, että tavaroita tuotiin meritse Hankoon, tullattiin siellä ja sen jälkeen heti vietiin samoilla laivoilla varsinaiseen määräipaikkaansa, Helsinkiin. Siten oli maahantuojille käynyt mahdolliseksi itselleen sangen edullisesti tuoda tavaroita Helsinkiin Hangon kautta. Viime aikoina oli varsinkin kahvin tuonti Hangon kautta selvästi lisääntynyt, jota vastoin sama tuonti suoraan Helsinkiin oli vähentynyt. Valiokunta ei kuitenkaan tahtonut puoltaa esityksen tekijän ehdotusta, jonka toteuttaminen tosin kilpailun kannalta voisi olla edullinen, mutta toisaalta myöskin voisi aiheuttaa kaupungille tuntuvan tappion, vaan oli sitä mieltä, että epäkohta oli korjattava koettamalla saada edellä mainitun tavan edellytykset poistetuksi. Sen oli aiheuttanut se seikka, että Hanko oli vapaasatama, jossa mitkään maksut eivät rasittaneet liikennettä. Senaatti oli näet m.m. toistaiseksi myöntänyt Hangon kaupungille 8,000 markan suuruisen vuotuisen määrärahan korvaukseksi tuulaakista ja muista satamamaksuista, ilmeisesti pyrkien siten lisäämään Hangon radan liikennettä ja edistämään Venäjälle Hangon kautta suuntautuvaa kauttakulkuliikennettä. Koska kuitenkin rautateille ei ollut mitään hyötyä siitä, että Hankoon saapui tavaroita ainoastaan tullattaviksi ja edelleen meritse kuljetettaviksi Helsinkiin, ei valtion edun mukaista enää näyttänyt olevan pitää kiinni käytäntöön otetusta järjestelmästä, joka oli vahingoksi kaikille läheisille rannikkokaupungeille. Valiokunta ehdotti sen tähden, että kaupunginvaltuusto tekisi Hänen Kei-

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. marrask. 5 §. — ²⁾ S:n 20 p. huhtik. 7 §. — ³⁾ S:n 16 p. maalisk. 12 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. tammik. 13 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. toukok. 8 §. — ⁶⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 58.

sarilliselle Majesteetilleen esityksen, jossa kosketeltaisiin edellä mainittuja epäkohtia ja viitattaisiin niihin haittoihin ja suoranaisiin tappioihin, joita poikkeusetujen myöntäminen Hangolle oli aiheuttanut Helsingille ja muille läheisille rannikkokaupungeille. — Valtuusto hyväksyi ¹⁾ valiokunnan ehdotuksen ja antoi samalla sille tehtäväksi laatia ehdotuksen puheena olevaksi esitykseksi. Myöskin valiokunnan tämän johdosta laatiman ehdotuksen valtuusto sittemmin hyväksyi ²⁾).

Satamamaksujen alennus. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 lähettänyt ³⁾ rahatoimikamariin merikapteeni L. Th. Krogiuksen 12 kotimaisen höyrylaivayhtiön edustajana esittämän anomuksen, että säännöllisesti kulkevien höyryalusten satamamaksua alennettaisiin 40 %. Vuonna 1880 antamassaan lausunnossa kamari ehdotti anomukseen myönnyttäväksi sikäli, että säännöllisesti kulkeville höyryaluksille, jotka passituksella tekivät matkoja ainoastaan Suomen- ja Pohjanlahden yli Tukholmaan saakka sekä Lyypekkiin, toistaiseksi myönnettäisiin 20 %:n alennus satamamaksun määrästä. Asia lähetettiin ⁴⁾ sen jälkeen vielä valiokuntaan ⁵⁾, joka oli laatinut voimassa olevan liikennetaksan ehdotuksen. Suoraan valtuuston kansliasta lähetettiin tähän valiokuntaan lausunnon antamista varten sitä paitsi kauppias H. Donnerin toiminimen Bailey & Leetham edustajana tekemä anomus satamamaksun alentamisesta siten, että mainitun yhtiön laivoilta, jotka ylläpitivät liikenneyhteyttä Lontoon, Hullin ja Helsingin välillä, niiden saapuessa mukanaan puoli lastia tai vähemmän veloitettaisiin ainoastaan puoli maksua, jota vastoin, jos niillä oli enemmän kuin puoli lastia, oli suoritettava koko maksu. Valiokunnan lausunto päättyi ehdotukseen, että alukset, jotka tekivät säännöllisiä matkoja Suomen- ja Pohjanlahden yli aina Tukholmaan asti sekä Lyypekkiin ja tällöin vähintään joka neljäs viikko poikkesivat Helsinkiin, toistaiseksi saisivat 40 %:n alennuksen voimassa olevassa liikennetaksassa säädetyistä satamamaksuista, jotka kannettiin tonnilta ja matkalta, samoin kuin että herrojen Baileyn & Leethamin höyrylaivoille toistaiseksi myönnettäisiin 40 %:n alennus säädetyistä satamamaksuista, jos ne ylläpitivät säännöllistä yhteyttä Englannin ja Helsingin välillä vähintään joka neljäs viikko. — Valtuusto hyväksyi ⁶⁾ valiokunnan ehdotuksen sellaisin muutoksin sen jälkimmäiseen osaan, että jokaisen laivanvarustusliikkeen, joka ylläpiti höyrylaivayhteyttä Englantiin, toistaiseksi tuli saada 40 %:n alennus voimassa olevista satamamaksuista.

Borgå—Helsingfors ångbåtsaktiebolag'in anomuksen höyrylaiva Runebergin satamamaksujen alentamisesta siten, että niitä määrättäessä sovellettaisiin samoja laskuperusteita, jotka olivat voimassa saaristoliikennettä välittäviin höyrylaivoihin nähden, valtuusto lähetettyään ⁷⁾ sen edellä mainittuun valiokuntaan sen epäävän lausunnon mukaisesti hylkäsi ¹⁾.

Vapautus vesijohtomaksuista. Talouskoulun johtokunnan v. t. vesijohtohallitukselle osoittaman anomuksen, että sen Estnäsinkadun tontilla n:o 6 (osoiten:o 3) sijaitseva talo vapautettaisiin suorittamasta vesijohtomaksuja, minkä anomuksen mainittu hallitus oheistaen oman epäävän lausuntonsa oli lähettänyt kaupunginvaltuustolle, valtuusto tämän mukaisesti epäsi ⁸⁾).

Lyhennysluettelujen tarkastus. Maistraatin annettua kaupunginvaltuuston tarkastettavaksi vuoden 1879 henkirahojen ja suostuntavarojen

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. toukok. 10 §. — ²⁾ S:n 8 p. kesäk. 13 §. — ³⁾ Ks. s. 50. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 16 p. maalisk. 11 §. — ⁵⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 58. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 20 p. huhtik. 10 §. — ⁷⁾ S:n 18 p. toukok. 7 §. — ⁸⁾ S:n 10 p. helmik. 2 §.

lyhennysluettelot valtuusto antoi¹⁾ luetteloiden tarkastuksen tehtäväksi valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Tallgrén, Sandberg ja Stenius. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valiokunta ehdotti, että valtuusto ilmoittaisi maistraatille, että kaupunginvoutien antamat ilmoitukset henkilöistä, joita ei ollut tavattu, mikäli valtuustolla oli tiedossaan, todennäköisesti olivat oikeat, mutta samalla maistraatin välityksellä anoa vapautusta kunnallislautakunnille lokakuun 10:ntenä 1876 päivätyssä senaatin kierto-kirjeessä määrätystä velvollisuudesta antaa todistuksia siitä, että henkilöt, joita kaupunginvoutien ilmoituksen mukaan valtion veroja ulosotettaessa ei ollut tavattu, eivät asuneet eivätkä oleskelleet kunnassa. — Asiaa esiteltäessä valtuusto päätti²⁾ lyhennysluetteloiden palauttamisen yhteydessä lähettää maistraatille yllä mainitun ilmoituksen, mutta olla tekemättä edellä selostettua anomusta.

Ruokatavarain myynnistä maston vieressä suoritettavien maksujen taksa. Käsiteltäessä erästä elinkeino-oikeuksista suoritettavia maksuja koskevaa asiaa kaupunginvaltuusto vuonna 1879 oli antanut³⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi laatia ja antaa valtuustolle ehdotuksen niiden elinkeinomaksujen taksaksi, jotka ulkomaalaisen uuden elinkeinolain mukaan oli suoritettava oikeudesta myydä kaupungin satamassa maston vieressä maahan tuomiaan ruokatavaroita. Kamarin pyydettyä ja saatua satamapteenilta tällaisen taksan ehdotuksen ja sen jälkeen lähetettyä valtuustolle oman ehdotuksensa valtuusto hyväksyi⁴⁾ kamarin ehdotuksen sellaisenaan ja päätti lähettää maistraatille tiedon tästä sekä anomuksen, että päätös saatettaisiin asianomaisten tietoon.

Myöhemmin saapui kaupunginvaltuustolle senaatin siviilitoimituskunnalta ilmoitus, että senaatti ei ollut ottanut asiaa tutkittavakseen, koska valtuuston Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen esittämät toivomukset oli laadittava Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen osoitetun alamaisen anomuksen muotoon ja leimapaperille. Tämän johdosta valtuusto päätti⁵⁾ puheena olevassa asiassa tehdä Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen alamaisen anomuksen, joka maistraatin ja läänin kuvernöörin välityksellä toimitettaisiin senaatille. — Taksaa ei vahvistettu kertomusvuoden kuluessa.

Valtionavustus palolaitoksen ylläpitoon. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1878 anonut⁶⁾ senaatilta, että valtio ja yliopisto vuoden 1878 alusta ottaisivat osaa kaupungin palolaitoksen aiheuttamiin menoihin suorittamalla edellinen 7,000 markkaa ja jälkimmäinen 1,700 markkaa vuosittain. Vuonna 1880 siviilitoimituskunta ilmoitti⁷⁾ senaatin tähän myöntyen päättäneen, että toistaiseksi ja vuodesta 1878 lähtien maksettaisiin kaupunginkassaan Venäjän ja Suomen valtion sekä yliopiston rakennusten osalta 8,700 markan suuruinen vuosiavustus palolaitoksen ylläpitoon. Siitä oli 8,210 markkaa maksettava Suomen valtion varoista ja 490 markkaa jäisi Venäjän valtion suoritettavaksi sellaisista valtion rakennuksista, jotka eivät olleet tarkoitettut sotilaallisiin tarpeisiin, nimittäin Aleksanterin kimnaasista ynnä siihen kuuluvista asuinrakennuksista, venäläisen tyttökoulun talosta ja venäläisestä teatteritalosta.

Myöhemmin siviilitoimituskunta sen avustuksen osan suhteen, joka Venäjän valtion tuli suorittaa, ilmoitti⁸⁾, että kenraalikuvernööri oli

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. lokak. 2 §. — ²⁾ S:n 23 p. marrask. 18 §. — ³⁾ Ks. s. 44. —

⁴⁾ Valt. pöytäk. 16 p. maalisk. 10 §. — ⁵⁾ S:n 2 p. marrask. 15 §. — ⁶⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 384. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 4 p. toukok. 9 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. kesäk. 4 §.

kehoittanut Suomessa toimivien venäläisten oppilaitosten neuvottelevaa toimikuntaa ryhtymään toimenpiteisiin edellä mainittujen kahden koulun osalle tulevan avustuksen osan suorittamiseksi sekä antanut venäläisen teatteritalon isännöitsijälle, kenraalimajuri A. Tschepurnoffille, tehtäväksi huolehtia avustuksen suorittamisesta teatteritalon osalta; viimeksi mainittu avustus oli kuitenkin maksettava vain vuoden 1880 alusta lukien, minkä vuoden kuluessa talo oli valmistunut. Koska kaupunki siis vastoin odotusta ei tullut saamaan teatteritalon osalta avustusta vuosilta 1878 ja 1879, senaatti oli määrännyt yleisistä varoista maksettavaksi kaupunginkassaan 600 markan vahingonkorvauksen.

Huoneiden vuokraaminen tilapäistä sotilasmajoitusta varten. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto oikeutti ¹⁾ majoituslautakunnan vuokravuodeksi 1880—81 entisin ehdoin, siis 4,000 markan vuosivuokrasta, pidentämään leskirouva M. Kleineh'n kanssa tehdyn vuokrasopimuksen huoneiden vuokraamisesta sotilashenkilöille, joilla tilapäisesti virka-asioissa kaupungissa oleskellessaan oli oikeus majoitukseen.

Oikeudeton vuokrarahain tilaus majoitetulle sotaväelle. Kenraalimajuri Behrens, joka oli erityisiä tehtäviä varten Suomen sotilasspiirin joukkojen komentajan palveluksessa, oli kaupungin komentajan asianmukaisesti vahvistamien tilausten perusteella elokuun 17 p:stä 1878 maaliskuun 1 p:ään 1880 nostanut kaupungilta vuokrarahoja yhteensä Smk 5,074: 58. Kun hänen kuitenkin oli todettu oleskelleen kaupungissa ainoastaan lyhyen ajan ja tiedettiin, ettei hän tällöin ollut vuokrannut asuntoa, majoituslautakunta oli katsonut, että hänellä oli oikeus ainoastaan luontoismajoitukseen siinä asunnossa, joka Kleineh'n hotellista oli vuokrattu tilapäisissä tehtävissä kaupungissa oleskeleville sotilashenkilöille, ja oli sen tähden kieltäytynyt enää suorittamasta hänelle vuokrarahoja. Kenraalimajuri Behrens oli tämän johdosta anonut läänin kuvernööriltä, että lautakunta velvoitettaisiin antamaan hänelle vuokrarahoja niin kauan kuin hän oli edellä mainitussa virassa, mutta kuvernööri oli sen jälkeen kun oli selvitetty vuokrarahojen sisältyvän kenraalimajuri Behrensin palkkaan antamassaan tuomiossa vapauttanut lautakunnan maksamasta hänelle vuokran korvausta. Koska niin ollen oli todettu kenraalimajuri Behrensin oikeudetta nostaneen edellä mainitun määrän, lautakunta ilmoitti asian kaupunginvaltuustolle, jotta se voisi ryhtyä sopiviksi katsomiinsa toimenpiteisiin.

Valtuusto palautti ²⁾ asian majoituslautakuntaan, jonka kuvernöörin tuomion saatua lain voiman tuli ilmoittaa se valtuuston uudestaan käsiteltäväksi.

Palkankorotusanomuksia. Maistraatinsihteerin, maistraatinnotariusten ja kaupunginpalvelijain tekemät kolme palkankorotusanomusta valtuusto lähetti ³⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän talousarviomietinnössään ⁴⁾ antamien lausuntojen mukaisesti valtuusto sittemmin talousarvion järjestelyssä epäsi ⁵⁾ anomukset.

Vaivaishoitojohtokunnan tekemän esityksen palkankorotuksen myöntämisestä mainitun johtokunnan vahtimestarille kaupunginvaltuusto lähetti ⁶⁾ talousarviovaliokuntaan, jonka talousarviomietinnössään ⁴⁾ antaman lausunnon mukaisesti valtuusto talousarvion käsittelyssä myöntyi ⁶⁾

¹⁾ Valt. pöytäk. 16 p. maalisk. 7 §. — ²⁾ S:n 21 p. jouluk. 11 §. — ³⁾ S:n 23 p. marrask. 7 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 6 §. —

⁶⁾ S:n 23 p. marrask. 8 §.

siihen korottaen mainitun vahtimestarin palkkion 400 markasta 600 markkaan.

Käännöspalkkio. Yhteisen maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ senaatin kielenkääntäjälle R. N. Hernbergille 100 markan palkkion voimassa olevan poliisijärjestyksen kääntämisestä venäjänkielen.

Palolennättimen järjestäminen. Vapaaehtoisen palokunnan tekemän ehdotuksen palolennättimen järjestämisestä kaupunkiin kaupunginvaltuusto lähetti ensin rahatoimikamariin ²⁾ ja sen jälkeen palotoimikuntaan ³⁾ kehoittaen viimeksi mainittua antamaan laskelman puheena olevan yrityksen aiheuttamista kustannuksista. Toimikunnan annettua pyydetyn kustannusarvion, joka päättyi 18,550 markkaan, valtuusto edelleen lähetti ⁴⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vt Wasastjerna, insinööri J. Forsman ja yli-insinöörimekanikko, hovineuvos A. W. Lindfors. — Valiokunta ei antanut mietintöä vuoden varrella.

Puhelimen johtaminen palotorneihin. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁵⁾ palotoimikunnan tekemään anomukseen, että siinä tapauksessa, että kaupunkiin saatiin aikaan yleinen puhelinlaitos, puhelin johdettaisiin palotorneihin ja palolaitoksen menosääntöä sen johdosta korotettaisiin 200 markkaa. Vuoden 1881 talousarvion järjestelyssä valtuusto kuitenkin tästä päätöksestä luopuen päätti ⁶⁾ palauttaa asian palotoimikuntaan ja antaa tälle toimeksi hankittuaan tarkempia tietoja tehdä mahdollisesti tarpeelliseksi havaitsemansa uuden esityksen asiasta.

Hakasalmenkadun tontin n:o 1 kauppahinnan luovuttaminen vapaaehtoiselle palokunnalle. Rahatoimikamari oli vuonna 1878 julkisella huutokaupalla myynyt ⁷⁾ II kaupunginosan korttelissa n:o 97 sijaitsevan Hakasalmenkadun tontin n:o 1 (osoiten:o 3) julkisella huutokaupalla ravintoloitsija G. Blomqvistille Smk:n 14,552: 10 kauppahinnasta ja m. m. ehdoin, että ostajan tai hänen oikeudenomistajansa neljän vuoden kuluessa lukien s. v. syyskuun 1 p:stä oli rakennettava sille viisikerroksinen kivitalo, joka oli tarkoitettu matkustajahotelliksi. Ravintoloitsija Blomqvist oli kuitenkin huomannut rakennussuunnitelmansa toteuttamisen itselleen mahdottomaksi ja oli tarjonnut tontin vapaaehtoisen palokunnan lunastettavaksi 18,000 markan kauppahinnasta. Tämän johdosta mainitun palokunnan toimikunta vuonna 1880 anoi kaupunginvaltuustolta, että jos kunta päätti ostaa kyseisen tontin rakentaakseen sille kalustovarikon ynnä kunnan kokous- ja lukuhuoneiston, ravintoloitsija Blomqvistin suorittama kauppahinta maksettaisiin kunnalle ja edellä mainitun tontin rakennuttamista koskevat ehdot peruutettaisiin. Rahatoimikamari, jolta sen jälkeen pyydettiin ⁸⁾ asiasta lausuntoa, ei katsonut voivansa luopua aikaisemmin lausumastaan käsityksestä ⁷⁾, että puheena oleva tontti olisi varattava kaupan ja matkustavaisten sekä yleensä liikenteen tarpeita tyydyttämään aiotulle rakennukselle, minkä tähden kamari ehdotti vapaaehtoisen palokunnan toimikunnan anomuksen evättäväksi.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto kuitenkin hyväksyi ⁹⁾ toimikunnan anomuksen sen kaikilta osilta.

Lisäys poliisilaitoksen tarverahoihin. Ottaen huomioon, että poliisilaitoksen tarverahat useana vuonna oli havaittu riittämättömiksi, poliisi-

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 8 §. — ²⁾ S:n 16 p. maalisk. 14 §. — ³⁾ S:n 18 p. toukok. 10 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. jouluk. 9 §. — ⁵⁾ S:n s:n 8 §. — ⁶⁾ S:n 28 p. jouluk. 6 §. — ⁷⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 328. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 30 p. maalisk. 20 §. — ⁹⁾ S:n 4 p. toukok. 7 §.

kamari anoi rahatoimikamarilta, että kaupunki suorittaisi mainitulle laitokselle luovutettujen huoneistojen lattiainpesusta sekä sisäikkunain pannonsta ja otosta aiheutuvat kustannukset. Rahatoimikamarin ehdotettua tämän anomuksen hyväksyttäväksi kaupunginvaltuusto myönsi ¹⁾ kuluvaaksi vuodeksi enintään 400 markan lisäyksen poliisilaitoksen tarverahoihin ja antoi rahatoimikamarille tehtäväksi merkitä tarkoitukseen tarvittavan määrärahan vuoden 1881 talousarvioehdotukseen.

Rokkokulkutaudin vastustaminen. Tehdystä esityksestä kaupunginvaltuusto oikeutti ²⁾ terveyslautakunnan käyttämään rokkoon sairastuneiden henkilöiden sairaalahoidosta aiheutuviin ylimääräisiin kustannuksiin n. 2,000 markan suuruisen säästön, jonka odotettiin jäävän kaupungin sairaalain määrärahasta.

Väenlaskennan järjestäminen. Tilastollisen toimiston esityksestä senaatti oli päättänyt, että Helsingin, Turun, Viipurin ja Tampereen kaupungeissa lokakuun 1 p:nä 1880 sai asianomaisen kuvernöörin tai viranomaisen johdolla panna toimeen todellisiin oloihin perustuvan väenlaskennan ehdoin, että nämä kaupungit sitoutuivat ottamaan osaa laskennasta aiheutuviin kustannuksiin. Tällöin oli Helsingin kaupungin puolestaan palkattava työapulaiset ja palveluskunta sekä hankittava väenlaskentakanslioiksi kaupungista tarvittavat huoneistot ja yhdessä muiden edellä mainittujen kaupunkien kanssa suoritettava kolmannes niistä enintään 6,000 markaksi arvioiduista kustannuksista, jotka aiheutuivat paperin hankkimisesta ja lomakkeiden painatuksesta koko laskentaa varten. Uudenmaan läänin kuvernöörin pyydettyä kaupunginvaltuustolta lausuntoa asiasta valtuusto päätti ³⁾ ilmoittaa kaupungin puolesta sitoutuvansa ottamaan vastatakseen edellä mainituista laskennan aiheuttamista velvoituksista.

Myöhemmin kuvernöörille antamassaan lausunnossa kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ puolestaan ehdottaa evättäväksi tehdyn ehdotuksen väenlaskennan ajankohdan lykkäämisestä marraskuun 1 p:ään.

Kuvernöörin lähetettyä sen jälkeen kaupunginvaltuustolle tilastollisen toimiston laatiman väenlaskennan järjestämissuunnitelman ynnä senaatin hyväksymät sen kaavakkeiden ja sääntöjen ehdotukset valtuusto ilmoitti ⁵⁾, ettei sillä ollut mitään huomauttamista väenlaskennan suunnitelmaa vastaan, ja antoi viidelle valitsemalleen valitsijamiehelle, vttille Lindforsille, Dittmarille, Laurellille, Wasastjernalle ja Heikelille, tehtäväksi valita 16 jäsentä suunnitelmassa edellytettyyn laskennan keskustoimikuntaan.

Evätty anomus avustuksen myöntämisestä kansantajuisia esitelmiä varten. Suomalainen nuija nimisen ylioppilasyhdistyksen anomuksen avustuksen myöntämisestä sen kansantajuisia esitelmiä varten kaupunginvaltuusto epäsi ⁶⁾.

Sovinto-oikeuden tuomio kaupungin ja Neptun-osakeyhtiön välisessä riitaasiassa. Johtaja R. Herbigin osakeyhtiö Neptunin vararikon selvitysmiehenä esittämän vaatimuksen, että kaupunki suorittaisi yhtiölle kaupungille myydyn vesijohdon kauppahinnasta maksettavaksi erääntyneen määrän, 100,000 markkaa, ynnä sille kertyneet korot, oli vuonna 1879 alistettu ⁷⁾ sovinto-oikeuden ratkaistavaksi, johon kumpikin osapuoli oli valinnut kaksi jäsentä. Näiden valittua oikeuden puheenjohtajaksi esit-

¹⁾ Valt. pöytäk. 12 p. lokak. 8 §. — ²⁾ S:n 23 p. marrask. 23 §. — ³⁾ S:n 27 p. tammik. 3 §. — ⁴⁾ S:n 18 p. toukok. 4 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. syysk. 3 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. jouluk. 5 §. — ⁷⁾ Ks. s. 54.

telijäsihteeri, kamarineuvos C. O. Therménin, oikeus vuonna 1880 antoi asiassa tuomion, jossa johtaja Herbigin kanne ennenaikaisena jätettiin huomioon ottamatta; oikeuden kustannukset, 1,850 markkaa, oli jaettava tasan osapuolten kesken; tällöin kaupunki antaisi lainaksi Neptun-yhtiön osalle tulevan erän, 925 markkaa, ja saisi siitä hyvityksen vastaavasti vähentämällä yhtiöllä kaupungilta vesijohdosta vielä olevaa saatavaa. Tuomio ei antanut ¹⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Lopullinen sopimus Neptun-osakeyhtiön kanssa kaupungin vesijohdosta. Vesijohdon katselmuksen ²⁾ jälkeen kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 alistanut ³⁾ kysymyksen katselmusmiesten esittämästä muistutuksesta, joka koski kaupungissa ja Eläintarhan rautatiepenkereen läheisyydessä liian matalassa olevaa putkijohtoa, sovinto-oikeuden ratkaistavaksi, johon kaupungin ja Neptun-osakeyhtiön kummankin tuli valita kaksi jäsentä. Näiden valittua oikeuden puheenjohtajaksi esittelijäsihteeri, kamarineuvos C. O. Therménin oikeus vuonna 1880 julisti asiassa tuomion, jolla osakeyhtiö Neptun velvoitettiin laskemaan uudestaan sopimuksen mukaiseen 6 jalan syvyyteen edellä mainitut johdon osat niissä paikoissa, joissa sen oli todettu alittavan mainitun syvyyden, sekä niiden kummallakin puolella, kunnes sopimuksen mukainen syvyys saavutettiin, sekä suorittamaan loppuun puheena olevat työt ja panemaan niiden vuoksi auki kaivetut kadut entiseen kuntoonsa ennen elokuun 15 p:ää, kaikki uhalla, että kaupunki sen jälkeen sai yhtiön kustannuksella korjata näissä putkijohdon osissa todistettavasti havaitut puutteet ja panna toimeen suorittamatta jätetyt työt. Edelleen yhtiö velvoitettiin yksin suorittamaan sovinto-oikeuden aiheuttamat kustannukset yhteensä 1,850 markalla, minkä määrän kaupunki suorittaisi ennakkona ja vähentäisi yhtiöllä vesijohdosta vielä olevasta saatavasta, sekä kaupungille sen oikeudenkäyntikulujen korvaukseksi 300 markkaa, minkä määrän, ellei sitä vapaaehtoisesti suoritettu, sai vastaisessa yhtiön ja kaupungin välien selvityksessä lukea kaupungin hyväksi. — Asia ei aluksi aiheuttanut ⁴⁾ muuta toimenpidettä valtuuston taholta kuin että rahatoimikamaria kehoitettiin ennakkona osoittamaan maksettavaksi sovinto-oikeuden palkkiot.

Sovinto-oikeuden tuomion johdosta Neptun-osakeyhtiön vararikon selvitysmies, johtaja R. Herbig, lähetti kaupunginvaltuustolle kirjelmän, jossa tarkemmin käsiteltiin vesijohdon aukikaivamiseen liittyviä haittoja ja ehdotettiin, että kaupungin ja yhtiön välillä tehtäisiin sopimus, joka ratkaisisi sekä tämän kysymyksen, että muut, joista asianosaisten kesken kenties vallitsi epäselvyyttä. Valtuusto epäsi ⁵⁾ kuitenkin tämän esityksen.

Myöhemmin johtaja Herbig uudestaan esitti kaupunginvaltuustolle, että kaupungin ja Neptun-osakeyhtiön kesken tehtäisiin kaikkia niiden keskinäisiä ratkaisemattomia riita- ja korvauskysymyksiä koskeva sopimus. V. t. vesijohtohallituksen annettua asiasta lausuntonsa valtuusto hyväksyen johtaja Herbigin anomuksen tältä osalta päätti ⁶⁾, että kaupunki korvaukseksi liian matalassa olevasta putkiverkon osasta vähentäisi yhtiöllä kaupungilta olevasta saatavasta 35,000 markkaa, ja antoi v. t. vesijohtohallitukselle tehtäväksi ryhtyä hakijan kanssa neuvotteluihin kaupungin ja yhtiön välillä tehtävän lopullisen sopimuksen ehdoista

¹⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 11 § — ²⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 349. — ³⁾ Ks. s. 26. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 4 p. toukok. 16 §. — ⁵⁾ S:n 28 p. toukok. 4 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. kesäk. 6 §.

ja sen jälkeen antaa valtuustolle asiaa koskevan lopullisen ehdotuksen. V. t. vesijohtohallitukseen valittiin samalla lisäjäseneksi tätä tarkoitusta varten oikeusraatimies E. Öhman.

Sillävälän v. t. vesijohtohallitus sille vuonna 1879 annetun tehtävän ¹⁾ mukaisesti oli antanut kaupunginvaltuustolle ehdotuksen ²⁾ sen korvauksen määrästä, joka kaupungin tuli saada Neptun-osakeyhtiöltä vesijohdon valmistumisen viivästymisestä. Tässä ehdotuksessa korvaus oli laskettu siten, että yhtiön oli maksettava kaupungille tarkastavan insinöörin vuoden palkkio, 4,800 markkaa, kaksi kolmannesta vesijohdon vuosituloista, 9,200 markkaa, sekä lisäksi vesijohdon käyttö-, hoito- ja kunnossapitokustannusten todennäköinen säästö, 700 markkaa kuukaudelta, lukien elokuun 1 p:stä 1878. Valtuusto palautti ³⁾ ehdotuksen hallitukseen, jota kehoitettiin ottamaan siinä kosketellut korvauskysymykset huomioon laatiessaan yhtiön kanssa tehtävän sopimuksen ehdotusta.

V. t. vesijohtohallitus antoi sen jälkeen kaupunginvaltuustolle ehdotuksen Neptun-osakeyhtiön kanssa tehtäväksi lopulliseksi sopimukseksi. Tämän ehdotuksen mukaan, jonka kaupunginvaltuusto sellaisenaan hyväksyi ⁴⁾, kaupunki heinäkuun 1 p:nä ottaisi haltuunsa vesijohdon koko laajuudessaan ja suorittaisi yhtiölle erinäisten myöhästymisen johdosta tehtyjen vähennysten jälkeen lopputilityksenä Smk 194,627: 40; tästä määrästä tuli kuitenkin Smk 20,000: — ilman korkoa jäädä kaupungille vakuudeksi, kunnes yhtiö oli korjannut erinäisiä Vanhankaupungin suodatinlaitteessa ja kaupungin katujen kiveyksessä havaittuja puuttellisuksia, minkä ohessa jäljellä olevan määrän suorittamisen saisi lykätä, kunnes maistraatti oli ilmoittanut rahatoimikamarille, ettei päätöksestä ollut valitettu, minkä tähden yhtiö oikeutettiin nauttimaan tälle määrälle 5 % korkoa lukien heinäkuun 1 p:stä, kunnes maksu oli suoritettu.

Kaupungin vesijohdon käyttö ja hoito. Sen johdosta että vesijohto heinäkuun 1 p:stä 1880 siirtyi ⁵⁾ kaupungin haltuun, insinööri R. Huber oli v. t. vesijohtohallitukselle tarjoutunut määrätyn ehdoin 16,000 markan korvauksesta yhden vuoden aikana mainitusta päivästä lukien huolehtimaan vesijohdon käytöstä ja hoidosta. Ehtoihin sisältyi m. m., että urakoitsijan tuli ottaa palvelukseen ja palkata putkimestari ynnä tälle kaksi apulaista, suodattimen esimies ja hänelle niinikään kaksi apulaista sekä kone-esimies ja tälle yksi apulainen, jota vastoin kaupunki palkkaisi työvoiman suurempiin töihin, että urakoitsijan sellaisiin töihin, joihin tarvittiin rakennustarpeita, tuli saada kaupungilta ne ynnä korvaus niihin uhratuista kustannuksista, että hänen tuli saada vapaasti käyttää kaupungin omistamia, vesijohtotöihin tarvittavia työvälineitä ja -kalustoa sekä kahta Vanhassakaupungissa olevaa työväenasuntoa ynnä pajaa ja varastosuojaa sekä että hän yksin sai vahvistetun taksan mukaan suorittaa porauksia ja muita liittämisiä katujohdoin. Jättäen tämän tarjouksen kaupunginvaltuuston tutkittavaksi v. t. vesijohtohallitus ehdotti, että sen siihenastiset tehtävät samasta ajankohdasta lähtien siirrettäisiin rahatoimikamarille sekä että vesijohtoa varten otettu tarkastava insinööri jatkuvasti vuoden ajan pidettäisiin toimessaan jonkin verran korkeammin kuukausipalkoin kuin 300 markkaa, minkä palkan hän siihen asti oli saanut, kuitenkin velvollisena hoitamaan mahdollisesti suoritettavien vesijohtotöiden tarkastuksen.

¹⁾ Ks. s. 26. — ²⁾ Painettu ilman numeroa. — ³⁾ Valt. pöytäk. 8 p. kesäk. 7 §. —

⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 12 §. — ⁵⁾ Ks. ylemp.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ sekä insinööri Huberin ehdotuksen että v. t. vesijohtohallituksen esityksen ja antoi rahatoimikamarille toimeksi tehdä sopimuksen insinööri Huberin kanssa ja muuten ryhtyä päätöksen aiheuttamiin toimenpiteisiin.

Vuoden 1881 talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto talousarviovaliokunnan ehdotuksesta ²⁾ päätti ³⁾ kehoittaa rahatoimikamaria laatimaan ehdotuksen vesijohdon vastaisesta hoidosta ja silloin ottamaan harkittavaksi, eikä tarkastavan insinöörin tehtäviä sopivasti voitaisi jakaa rakennus- ja rahatoimikonttorin kesken.

Palkkio kemiallisista analyyseistä. V. t. vesijohtohallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ tirehtori E. E. Qvistille kahdeksasta hänen suorittamastaan analyysistä, joiden tarkoituksena oli selvittää kysymys lyijyputkien sopivaisuudesta käytettäväksi vesijohtoihin, 480 markan palkkion.

Valonmittauskojeen osto. Tehdyn anomuksen ⁵⁾ johdosta kaupunginvaltuusto oikeutti ⁶⁾ kaasuntarkastajan, johtaja A. F. Soldanin ostamaan kaupungille 1,000 markan hinnasta kaasuntarkastusta varten tarvittavan valonmittauskojeen.

Lisämääräraha rakennuskonttorille. Kaupungininsinööri oli rahatoimikamarilta anonut, että rakennuskonttorille myönnettäisiin 5,000 markan lisämääräraha, mistä 4,000 markkaa voimassa olevan kaupunginasemakaavan osittaisen muuttamisen edellyttämiä mittauksia ja punnituksia, kaupungin luoteispuolella olevan alueen tonttijaoitusta sekä Katajanokan yksityiskohtaisen järjestelysuunnitelman laatimista varten ja 1,000 markkaa näiden töiden suoritukseen tarvittavien kojeiden ostoon. Kamarin puollettua tätä anomusta kaupunginvaltuusto lähetti ⁷⁾ sen edelleen valmisteltavaksi valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Wasastjerna, Schauman ja Malmgren, ja valiokunnankin antamassaan lausunnossa ehdotettua anomuksen hyväksyttäväksi valtuusto myönsi ⁸⁾ 5,000 markan lisämäärärahan edellä mainittuja töitä ja niihin tarvittavien kojeiden ostoa varten.

Seimien pystyttäminen hevosille. Helsingin eläinsuojeluyhdistys oli anonut, että kaupungin toimesta pystytettäisiin kuorma-ajurien hevosille tarkoitettuja seimiä Länt. rantakadulle keittuhuoneen läheisyyteen sekä Rautatientorille. Kaupungininsinöörin antamassaan lausunnossa puollettua tätä anomusta kamari, jolta niinkään pyydettiin ⁹⁾ lausunto, ehdotti siinä yhdistyksen anomuksen evättäväksi, mutta esitti samalla, että seimiä varten maksutta luovutettaisiin paikat Länt. rantakadulta keittuhuoneen luota Et. Makasiinikadun jatkoviivan eteläpuolelta sekä Rautatientorilta valtionrautateiden tavaramakasiinin läheltä siinä tapauksessa, että kuormaajurit itse halusivat pystyttää seimet. Eväten anomuksen valtuusto päätti ¹⁰⁾ hyväksyä kamarin ehdotuksen.

Kaiteitten järjestäminen hevosille markkinain ajaksi. Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen esittämän anomuksen, että paikalle, missä hevossauppa tapahtui kaupungin markkinoilla, pystytettäisiin kaiteita, joihin myytäväksi tarjotut hevoset tylyn kohtelun estämiseksi sidottaisiin, kaupunginvaltuusto rahatoimikamarilta saamansa ¹¹⁾ lausunnon mukaisesti epäsi ¹²⁾.

¹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 13 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ³⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 6 §. — ⁴⁾ S:n 28 p. toukok. 7 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. helmik. 2 § ja 20 p. huhtik. 13 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. kesäk. 11 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. huhtik. 12 §. — ⁸⁾ S:n 4 p. toukok. 11 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. maalisk. 2 §. — ¹⁰⁾ S:n 18 p. toukok. 11 §. — ¹¹⁾ S:n 8 p. kesäk. 3 §. — ¹²⁾ S:n 3 p. syysk. 9 §.

Vesikaukalon asettaminen hevosille. Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen anomuksen johdosta, että kaupungin kustannuksella asetettaisiin hevosille vesikaukalo Pitkäsillan luo, kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ kehoittaa rahatoimikamaria antamaan asettaa tällaisen vesikaukalon, jos mainitun sillan luota oli mahdollista saada sille riittävän tilava ja sopiva paikka.

Taideteollisuusyhdistyksen veistokoulun avustaminen. Suomen taide-teollisuusyhdistys anoi kaupunginvaltuustolta 5,000 markan vuotuista avustusta veistokoululleen. Sen jälkeen kun asia oli lähetetty ²⁾ talousarviovaliokuntaan, mainitulta yhdistykseltä saapui uusi anomus, että valtuusto vuodeksi 1881 sen lisäksi myöntäisi yhdistykselle puheena olevaan tarkoitukseen 6,200 markan avustuksen. Sen jälkeen kun tämäkin anomus oli lähetetty ³⁾ samaan valiokuntaan ja tämä talousarvioletinnössään ⁴⁾ oli puoltanut edellistä anomusta, mutta ehdottanut jälkimmäisen evättäväksi, valtuusto sen mukaisesti talousarvion järjestelyssä myönsi ⁵⁾ yhdistykselle 5,000 markan suuruisen määrärahan sen veistokoulun ylläpitämiseen vuonna 1881.

Orkesterin avustusanomus. Helsingin konserttiorkesterin anomuksen saada 4,000 markan suuruinen avustus orkesterin ylläpitämiseen soittokaudeksi 1880—81 kaupunginvaltuusto epäsi ⁶⁾.

Tyytymättömyyttä köyhäinavustuksia koskeaan vaivaishoitojohtokunnan päätökseen. Kaupunginmittaajan lesken A. Kulan ⁷⁾, työmiehen lesken H. Johanssonin ⁸⁾, puusepän lesken E. Sandholmin ⁹⁾, tehtaantömiehen lesken J. W. Strömin ¹⁰⁾, naimattoman naisen A. Waldénin ¹¹⁾ ja majoitusmestarin lesken U. C. Emanuelssonin ¹¹⁾ ilmaistua tyytymättömyytensä vaivaishoitojohtokunnan päätöksiin, joilla heidän köyhäinavustusanomuksensa oli evätty, johtokunta alisti nämä päätökset kaupunginvaltuuston tutkittaviksi. Yksikään kyseisistä tapauksista ei kuitenkaan antanut valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Mittaajan leskeä A. Finériä, joka oli kaupunginvaltuustolta anonut köyhäinavustusta, kehoitettiin ¹²⁾ esittämään anomuksensa vaivaishoitojohtokunnalle.

Matka-apurahat. Kansakoulujohtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ¹³⁾ johtokunnalle 1,600 markan määrärahan, josta johtokunnan tuli jakaa kaupungin kansakoulujen opettajille ja opettajattarille kahdeksan matka-apurahaa tehdäkseen heille mahdolliseksi ottaa osaa Tukholmassa pidettävään yleiseen pohjoismaiseen koulukokoukseen.

Eräiden rahastojen hoitoa koskevassa valitusasiassa annettu selitys. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 antanut ¹⁴⁾ erälle valiokunnalle tehtäväksi laatia ehdotuksen senaatin vaatimaksi selitykseksi vaivaishoitojohtokunnan ja terveyslautakunnan valitusten johdosta, jotka koskivat läänin kuvernöörin päätöstä joidenkin kaupungille lahjoitettujen rahastojen hoitoa koskevassa valitusjutussa. Vuonna 1880 valtuusto täydellisesti hyväksyi ¹⁵⁾ valiokunnan laatiman ehdotuksen, jossa aikaisemmin kuvernöörille annettussa selityksessä esiin tuodut seikat pääkohdittain toistettiin.

Leskirouva Eugenia Soltikoffin kuumesairaalan hyväksi lahjoittaman rahaston palauttaminen entiselleen. Terveyslautakunnan antottua, että leski-

¹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 9 §. — ²⁾ S:n 2 p. marrask. 14 §. — ³⁾ S:n 7 p. jouluk. 19 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 6 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. helmik. 3 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. tammik. 15 §. — ⁸⁾ S:n s:n 16 §. — ⁹⁾ S:n 30 p. maalisk. 5 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. marrask. 8 §. — ¹¹⁾ S:n 28 p. jouluk. 4 §. — ¹²⁾ S:n 30 p. maalisk. 6 §. — ¹³⁾ S:n 4 p. toukok. 8 §. — ¹⁴⁾ Ks. s. 40. — ¹⁵⁾ Valt. pöytäk. 27 p. tammik. 13 §.

rouva Eugenia Soltikoffin kuumesairaalan hyväksi tekemä lahjoitus, joka kokonaan oli käytetty sairaalan tarpeisiin, palautettaisiin entiselleen, kaupunginvaltuusto antoi ¹⁾ talousarviovaliokunnalle tehtäväksi merkitä vuoden 1881 talousarvioon tähän tarkoitukseen tarvittavan rahamäärän. Talousarviomietinnössään ²⁾ valiokunta kuitenkin viitaten rouva Soltikoffin testamentin sanamuotoon esitti, että valtuusto luopuisi edellä mainitusta päätöksestään ja ettei terveyslautakunnan esitys siis aiheuttaisi toimenpidettä, mutta talousarvion käsittelyssä valtuusto pysyi ³⁾ aikaisemmassa päätöksessään. Sen mukaisesti merkittiin vuoden 1881 menosääntöön pääluokkaan Kaupungin velat leskirouva Eugenia Soltikoffin rahaston pääomaa ja kertyneitä korkoja vastaava 2,400 markan suuruinen määrä-raha.

Kaupungin vuoden 1881 meno- ja tulosääntö. Maistraatti lähetti kaupunginvaltuustolle laatimansa Helsingin kaupungin vuoden 1881 tulo- ja menoarvion ⁴⁾, johon liittyivät rahatoimikamarin ja rakennuskonttorin sen johdosta antamat selitykset ⁴⁾. Valtuusto lähetti ehdotuksen sitä valmistelemaan asetettuun ⁵⁾ talousarviovaliokuntaan, johon kuuluivat vtt Malmgren, Schauman, Borgström, Hjelt, Asp ja Heikel sekä kollegiasessori N. C. Westermarck. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä ²⁾ valiokunta ehdotti maistraatin ehdotukseen tehtäväksi erinäisiä muutoksia.

Kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyssä vahvistama vuoden 1881 meno- ja tulosääntö sisälsi ³⁾ seuraavat loppusummat.

Menot.

I.	Kaupungin velat	Smk	317,459: 19
II.	Kaupungin virastot	»	121,172: 27
III.	Kunnallishallinto	»	112,284: 32
IV.	Katuvalaistus	»	72,478: 56
V.	Palolaitos	»	57,900: 70
VI.	Poliisi- ja vankeinhoito	»	127,860: —
VII.	Terveysten- ja sairaanhoito	»	30,923: —
VIII.	Vaivaishoito	»	103,100: —
IX.	Opetustoimi	»	137,020: —
X.	Kaupungin yleiset rasitukset	»	352,727: 04
XI.	Vesijohto	»	45,600: —
XII.	Rakennukset ja yleiset työt	»	550,008: —
XIII.	Sekalaista	»	82,587: 38
Yhteensä		Smk	2,111,120: 46

Tulot.

I.	Vuoden 1880 arvioitu säästö	Smk	124,001: 59
II.	Korot	»	17,391: 54
III.	Tontinlunastusmaksut	»	65,000: —
IV.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	113,538: —
V.	Tonttiverot	»	1,602: 20
VI.	Tuloa tuottavat oikeudet	»	286,882: —
VII.	Sekalaista	»	22,547: 24
VIII.	Valtionavustukset	»	338,416: 11

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 12 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ³⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 6 §. — ⁴⁾ Painetut ilman numeroa. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 23 p. marrask. 30 §.

IX. Vesijohto	Smk	75,000: —
Laina kahta vuotta pitemmin maksuajoin	»	480,812: —
Verotus	»	585,929: 78
Yhteensä Smk		2,111,120: 46

Vuoden 1880 talousarvioon verraten vahvistetussa vuoden 1881 talousarviossa on havaittavissa erinäisiä muutoksia, joista tärkeimpiä seuraavassa kosketellaan.

M e n o s ä ä n t ö. Ensimmäiseen, Kaupungin velat nimiseen pääluokkaan merkittiin määrärahoja Smk 10,118: 56 vähemmän kuin vuoden 1880 menosäännössä. Tästä kohden jäi kokonaan pois vesijohdon kauppahinnan viimeinen erä, Smk 200,000: —, minkä ohessa siirtoa viertotieobligatioiden kuoletusarhastoon ynnä sen korkoja varten merkittyä määrärahaa vähennettiin Smk 10,831: 13. Näiden ja parin muun vähäisemmän supistuksen vastapainoksi riittivät melkein täydellisesti muutamit uudet erät, nim. kaupungin vuoden 1880 järjestelylainan ¹⁾ korot, Smk 17,500: —, pahantapaisten lasten turvakodin rahaston ²⁾ korot, Smk 1,500: —, sekä erinäiset rahastojen pääomamäärät, nim. vaivaishoitorahastojen, yhteensä Smk 152,812: —, n.s. Arnellin rahaston, Smk 18,000: —, kuumesairaalan rahaston, Smk 10,000: —, ja leskirouva Soltikoffin samaan tarkoitukseen lahjoitetun rahaston ³⁾, Smk 2,400: —. — Toisessa pääluokassa Kaupungin virastot ei esiintynyt mitään muutoksia. — Kolmannen, Kunnallishallinnon pääluokan kokonaismäärän lisäys oli Smk 4,661: 20. Kaupunginvaltuuston ja rahatoimikonttorin määrärahat pysyivät silloin muuttumattomina. Rahatoimikamarin määrärahoista aleni puheenjohtajan palkkio 5,000 markasta 4,000:een ja sihteerin palkka sen sijaan lisääntyi viimeksi mainitusta määrästä 5,000 markkaan, minkä ohessa poistettiin suomenkielen kielenkääntäjän palkkio, Smk 100: —. Tuulaakikonttorin mittaripalkkioitten määräraha väheni 2,000 markasta 800 markkaan. Satamakonttorin menosääntöön tuli lisää 100 markan suuruinen määräraha keittuhuone-maksujen kantoa varten, ja satamakapteenin ja satamakirjanpitäjän kannantaprosenttien aiheuttamaa arvioitua menoa korotettiin yhteensä Smk 211: 20. Rakennuskonttorin menosäännössä jaettiin mittaustoimituksissa, suunnitelmain ja karttain laatimisessa, uusia katuja ja tontteja paalutettaessa tarvittavien apulaisten määräraha neljään erilliseen määrärahaan, joiden määrä oli yhteensä Smk 5,650: — suurempi kuin edellisen vuoden jakamaton määräraha. — Neljännessä, Katuvälaistuksen pääluokassa kokonaismäärä lisääntyi Smk 3,794: 92; lisäyksen aiheuttivat pääasiallisesti 6 uuden kaasulyhdyn ostomääräraha, Smk 280: 92, 30 uuden tärpättilyhdyn ostomääräraha, Smk 3,360: —, sekä näiden lyhtyjen käyttömääräraha. — Viidennessä pääluokassa, joka käsitti palolaitoksen määrärahat, niiden summa lisääntyi Smk 8,343: 70. Tähän tulivat lisäksi määrärahat uuden kaluston y.m. ostoa varten, Smk 4,100: —, mistä Smk 3,200: — uuden ruiskun ynnä letkujen ostoon eteläiseen palotorniin; sen ohessa korotettiin m.m. eräitä palotallin määrärahoja yhteensä Smk 4,926: 70 heinien yksikköhinnan erittäin tuntuva kohoamisen ja samoin kaurain yksikköhinnan kohoamisen johdosta ja kaluston kunnossapitomäärärahaa Smk 500: —. Sitä vastoin poistettiin yksi koneenkäyttäjän ja yksi lämmittäjän toimi, jolloin näitä varten oleva määräraha aleni Smk 1,260: —. — Kuudes

¹⁾ Ks. s. 113. — ²⁾ S:n s. 193. — ³⁾ S:n s. 124.

pääloukka, Poliisi- ja vankeinhoito, osoitti lisäystä Smk 280: —. Lisäyksen aiheutti tarverahamäärärahan korotus, Smk 400: —, jota vastoin kaupungin vankilan vahtimestarien palkkio ruuanpidosta, Smk 120: —, poistui. — Seitsemännessä pääloukassa, Terveysten- ja sairaanhoito, vähennys oli Smk 1,315: —. Tässä poistettiin eläinlääkärin palkkio, Smk 600: —, ja vakinaisen sairaalan johtajattaren palkkio, Smk 500: —, edellinen koska siihenastinen eläinlääkäri oli kuollut ja palkkasääntöön merkittyä eläinlääkäreä pidettiin tarpeettomana, jälkimmäinen koska johtajattarta ei ollut merkitty kunnallisen sairaanhoidon ohjesääntöön eikä todellisuudessa ollut olemassakaan. Sitä paitsi alennettiin sairaalan taloudenhoitajan palkkaa Smk 400: — ja lääkeaineiden määrärahaa Smk 200: —, jota vastoin vakinaisen sairaalan vuokra kohosi Smk 200: — ja halko- ja valaistusmääräraha saman verran. — Kahdeksannessa, Vaivaishoito-nimisessä pääloukassa määrärahat vähenivät yhteensä Smk 1,330: —. Tässä alenivat m.m. köyhien avustusmääräraha Smk 4,000: —, halkomääräraha Smk 1,000: — ja sairaanhoidon määräraha Smk 200: —, jota vastoin uusina erinä uuden vaivaishoito-ohjesäännön nojalla merkittiin kaitsijain¹⁾ palkkiot, Smk 1,200: —, ja tarkastusmatkoja varten Smk 400: — sekä m.m. vaatämäärärahaa korotettiin Smk 1,000: —, mielenvikaisten henkilöiden hoitokustannusten määrärahaa samoin Smk 1,000: — sekä vahtimestarin palkkausmäärärahaa Smk 200: — ja kahden sairaanhoitajattaren palkkausmäärärahaa Smk 120: —. — Yhdeksännessä, Opetustoimi-nimisessä pääloukassa lisäys oli Smk 9,800: —, mistä Smk 1,000: — aiheutui kansankirjaston ja lukusalin mahdollista muuttoa varten merkitystä uudesta määrarahasta ja loppuosa, Smk 8,800: —, tuli kansakoulujen osalle. Kansakoulujen määrarahain korotuksista mainittakoon vakinaisten opettajattarien uusia ikäkorotuksia varten yhteensä Smk 762: 03, vuokria varten Smk 1,300: — ja palkkioita varten yhteensä Smk 7,525: —; viimeksi mainitun korotuksen aiheuttivat pääasiallisesti kahden uuden apulaisopettajan sekä uuden apulais- ja uuden ylimääräisen opettajattaren palkkiot sekä viransijaisia y.m. varten olevan määrärahan korotus, Smk 500: —. Sen sijaan opetustarpeiden määrärahaa alennettiin Smk 500: — ja koulutalojen kunnossapitomäärärahaa Smk 387: 03. — Kymmenennessä pääloukassa, jonka otsikona oli Kaupungin yleiset rasitukset, kokonaismäärä aleni Smk 14,031: 50, kokonaan sotilasmajoituksen vaikutuksesta. Tässä alennettiin upseerien, alipäällystön y.m. vuokratuloja yhteensä Smk 4,956: — ja määrärahaa luontoismajoituksen vuokraamiseksi Smk 13,486: —, jota vastoin verotusvarojen lyhentämistä varten merkittyä määrärahaa lisättiin Smk 3,000: — ja lämmitys-, valaistus- y.m. määrärahaa yksikköhoitojen kohoamisen johdosta Smk 1,410: 50. — Yhdestoista (entinen kahdestoista) pääloukka, Vesijohto, osoitti 6,600 markan lisäystä. Tämän pääloukan määrarahat, jotka sen johdosta, että vesijohdon käyttö ja hoito oli uskottu²⁾ insinööri R. Huberille, huomattavasti poikkesivat vuoden 1880 menosäännön vastaavista määristä, olivat merkityt kahteen osastoon, joista toinen käsitti hallinnon, käytön ja hoidon, toinen laajennukset. Edelliseen sisältyi insinööri Huberin sopimuksen mukainen korvaus, Smk 16,000: —, tarkastavan insinöörin palkkio, Smk 4,800: —, kunnossapitokustannuksia Smk 3,200: —, vesimittarien ostoon ja kokeiluun Smk 2,400: — sekä Vanhakaupungin suodatuslaitoksen alueen vuokraa ja sikäläisten talousraken-

¹⁾ Ks. s. 141. — ²⁾ S:n s. 122.

nusten ja pumppuhuoneen kunnossapitoa varten Smk 4,400: — eli yhteensä Smk 30,800: —. Jälkimmäiseen osastoon merkittiin 13,200 markan suuruisen määräraha putkiverkon jatkamiseksi ¹⁾ Unioninkadun pohjoispäästä Sil-tasaareen olevaan Rieks'in tapettitehtaaseen ja toinen, 1,600 markan suuruisen, hevosten juoma-altaan järjestämiseksi ²⁾ Siltasaareen, yhteensä Smk 14,800: —. — Kahdenteentoista (entiseen yhdenteentoista), Raken-nusten ja yleisten töiden pääluokkaan merkittiin määrärahoja Smk 305,023: 50 enemmän kuin edellisen vuoden menoarvioon. Kokonaan uusia olivat tässä pääluokassa määrarahat Malminkadun tonteille n:ot 1 ja 2 tulevan kansakoulutalon osittaista rakentamista ³⁾ varten, Smk 100,000: —, venäläisen muonamakasiinin ⁴⁾ rakennusmääräraha, Smk 200,000: —, upotusarkun ynnä pollarien laittaminen Sörnäsiin, Smk 1,600: —, ja lantasaäiliön rakentamiseksi Kaisaniemen ravintolan luo, Smk 850: —. Katujen, kanavain, viemäriojien ja satamalaiturien kunnossapitomäärärahaa korotettiin Smk 4,630: —, kaivojen ja vedennostolaitosten kunnossapito-määrärahoja Smk 800: —, kaupungin yleisten maanteiden ja kaupungin alueella olevien kaatopaikoille vievien teiden kunnossapitomäärärahoja Smk 1,600: —, kaupungin istututusten ja taimiston ylläpitomäärärahaa Smk 6,708: —, kanavain rakentamismäärärahaa Smk 2,475: 50 ja veden-heittolaitosten ostomäärärahaa Smk 900: —. Sitä vastoin jäivät pois seu-raavat vuoden 1880 menosääntöön sisältyneet määrarahat, nimittäin Hietalahdentorin täyttämistä varten Smk 2,500: —, pelastusketjun asetta-miseksi Eteläsataman Länt. rantakadulle Smk 1,400: — ja laskeutumis-portaita varten Kasarminkadulta kaartin maneesille Smk 1,200: —. Sen ohessa alennettiin kaupungin omistamien talojen ja rakennusten kunnossa-pitomäärärahaa Smk 2,000: — ja kaupungin viertoteiden kunnossapito-määrärahaa Smk 5,600: — sekä katujen tasoitusmäärärahaa Smk 1,840: —. — Viimeisessä, kolmannessatoista pääluokassa, jonka otsikkona oli Seka-laista, kokonaislisäys oli Smk 18,537: 38. — Tähän merkittiin uusina erinä palovakuutusmaksuja varten Smk 1,600: —, määräraha Marian turvako-dille, Smk 7,500: —, ja kaupungin ylläpitämien koulujen oppilaiden stipen-dirahastoa varten Smk 2,500: — sekä henkikirjoittajan lisäpalkkiota ⁵⁾ varten 100 markkaa, minkä ohessa verotettujen varojen lyhentämismäärä-rahaa lisättiin Smk 5,000: —, lämmitys- ja valmistusaineiden määrärahaa Smk 1,747: 38 ja kaupungin tilientarkastusmäärärahaa Smk 100: —.

T u l o s ä n t ö. Ensimmäisessä osastossa, johon merkittiin Arvioitu säästö vuodesta 1880, kokonaismäärä aleni Smk 176,709: 91. Tästä poistui kokonaan 350,000 markan suuruisen erä, joka vastasi valtion myöntämää järjestelylainaa ⁶⁾, ja velkakirjojen erää supistettiin Smk 27,000: —, jota vastoin viertotieobligatioiden lunastuserää lisättiin Smk 13,400: — ja erää Käteistä joulukuun 31 p:nä Smk 135,000: —. Vähennysten puolelta jäi pois kansankirjaston ja lukusalin rahasto, Smk 147,126: 29, vesijohdon kauppahinnan erääntyvä lyhennysmaksu, Smk 64,702: 40, ja keskeneräisten töiden erä, Smk 45,182: 51. Uusina vähennyksinä merkittiin sen sijaan pahan-tapaisten lasten turvakodin rahasto ⁷⁾, Smk 20,000: —, viertotieobligatioiden kuoletusrahasto, Smk 13,856: 84, Neptun-osakeyhtiön jäljellä oleva ehdolli-nen saatava vesijohdosta, Smk 20,000: —, ja valtionkonttorista saadun lai-nan suorittamiseen varattu rahamäärä, Smk 150,000: —, minkä ohessa Klara Wilhelmina Törmälän rahaston pääoman vähennyserää korotettiin

¹⁾ Ks. s. 103. — ²⁾ S:n s. 124. — ³⁾ S:n s. 19 ja seur. — ⁴⁾ S:n s. 98. — ⁵⁾ S:n s. 134. — ⁶⁾ S:n s. 113. — ⁷⁾ S:n s. 193.

Smk 879: 31 ja kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston vähennyserää Smk 384: 96. Vähennykset supistuivat niinmuodoin yhteensä Smk 51,890: 09. — Toisessa osastossa, joka käsitti Korot, kokonaislisäys oli Smk 1,160: —. Tässä lisättiin pankkitalletusten ja juoksevan tilin korkoja Smk 1,000: — ja viertotieobligatioiden korkoja Smk 800: — sekä osakkeiden osinkoja Smk 360: —, jota vastoin velkakirjain korot merkittiin 1,000 markkaa vähentyneinä. — Kolmannessa, Tontinlunastusten osastossa, käyttämättömien tonttien myynnistä saatavaksi odotettua määrää supistettiin Smk 10,000: — ja vuokratonttien Smk 5,000: —, jolloin osaston kokonaissumma aleni Smk 15,000: —. — Neljänteen osastoon merkittiin tulot kaupungin kiinteästä omaisuudesta, ja siinä lisäys oli Smk 7,572: 54. Tässä osastossa korotettiin lahjoitettujen tilojen verojen erää Smk 7,400: —, narinkkamyymläin vuokria Smk 4,093: — ja uimahuonemaksuja Smk 100: —. 75,000 markan suuruisen erän »Vuokria rakentamattomasta tai rakennetusta maasta sekä ravintoloista» sijaan merkittiin kaksi uutta erää, nimittäin »Vuokria rakennuksista ja tonteista sekä vuokralle annetuista pienemmistä paikoista kaupunginasemakaavan alueella», Smk 17,800: —, ja »Vuokria maatiloista, huvila-alueista ja pienemmistä paikoista kaupungin alueen ulkopuolella», Smk 55,000: —, joten vähennys oli Smk 2,200: —. Muista alennuksista mainittakoon Smk 1,000: — tonttivuokrain erästä sekä Smk 300: — tilapäisten vuokramaksujen erästä, jonka otsikkona aikaisemmin oli ollut »Heinien otto Töölön puistosta y.m. paikoista». Sitä paitsi poistettiin kokonaan erä »Myllynvuokra», Smk 490: 46. — Viides osasto, Tontti-erot, pysyi suurin piirtein muuttumattomana. — Kuudennessa, Tuloa tuottavain oikeuksien osastossa kokonaissumma kohosi Smk 24,972: —. Uutena eränä merkittiin tähän poissaolosakoista Smk 1,000: —. M.m. seuraavia eriä korotettiin: tuulaakia Smk 2,000: —, liikennemaksuja Smk 30,000: —, siltamaksuja Smk 200: —, vaakamaksuja Smk 100: —, perunkirjoitusprosentteja Smk 2,000: —, ulkomaalaisten suoritettavia maksuja ruokatavarain myynnistä maston vieressä Smk 700: — ja Venäjällä oleskelevien henkilöiden maksuja Smk 300: —. Sitä vastoin alennettiin m.m. mittausmaksujen erää Smk 500: —, satamamaksujen erää Smk 8,000: —, maksuja pöytäin, kojujen tai tiskien käyttämisestä ja myynnistä toreilla y.m. Smk 400: —, kaupustelumaksujen erää Smk 500: —, pääsymaksullisista tilaisuuksista kannettavien maksujen erää Smk 300: — ja sakkojen erää Smk 1,700: —. — Seitsemäs osasto, Sekalaista, osoitti vähennystä Smk 160: —. Tässä kohden alennettiin koiraveron erää Smk 2,000: — ja tuloja vaivaistalon maan tuotosta Smk 300: —. Korotetuista eristä voidaan mainita tulot vaivaisten töistä, lisäys Smk 200: —, korvaus köyhäin elatuksesta, lisäys Smk 500: —, oppilasmaksut, lisäys Smk 240: —, kansakoulutalojen huoneistojen vuokrat, lisäys Smk 360: —, ja kirjalainoista, lisäys Smk 300: —. Uutena eränä merkittiin venäläisen teatterin ja Aleksanterin kimnaasin osalta palolaitokselle tuleva avustus¹⁾, Smk 490: —. — Kahdeksas osasto, Valtionavustukset, osoitti vähennystä Smk 1,405: 98. Tässä vähennettiin majoituksen erää Smk 9,798: 78. Uutena eränä merkittiin sen sijaan valtion avustus palolaitosta varten, Smk 8,210: —, minkä ohessa kaupungin osuus paloviinaverosta lisääntyi Smk 182: 80. — Yhdeksänteen osastoon, Vesijohto, sisältyi yksi ainoa erä, nim. Veden myynti, jota korotettiin Smk 20,000: —. — Viimeksi mainitun osaston jälkeen merkittiin tulopuo-

¹⁾ Ks. s. 117.

lelle seuraavat lainat kaksi vuotta pitemmin takaisinmaksuajoin: vaivais-
hoitoa ja kuumesairaalaa varten lahjoitettujen rahastojen pääomamäärien
palauttamiseksi entiselleen ¹⁾ Smk 180,812: —, kansakoulutalon rakentami-
seksi Malminkadun tonteille n:ot 1 ja 2 ²⁾ Smk 100,000: — ja venäläistä
muonamakasiinia varten ³⁾ Smk 200,000: — eli yhteensä Smk 480,812: —.
— Verotuksella koottavaksi määrättiin lopuksi Smk 585,929: 78 eli Smk
10,985: 01 vähemmän kuin vuoden 1880 tulosäännön mukaan.

Talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto talousarvio-
valiokunnan ehdotuksesta ⁴⁾ päätti ⁵⁾ julkaista vahvistamansa vuoden 1881
talousarvion painosta.

Muista kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyn yhteydessä teke-
mistä päätöksistä tehdään selvää ⁶⁾ muualla tässä kertomuksessa.

C. Muut asiat.

Pietari Brahen muiston juhliminen. Puheenjohtajan ehdotuksesta kau-
punginvaltuusto päätti ⁷⁾ asettaa komitean, jonka tuli laatia kaupungin
varsinaisen perustajan, kenraalikuvernööri Pietari Brahen syyskuun 12
p:nä 1680 tapahtuneen kuoleman kaksisatavuotispäivänä vietettävän
juhlan ohjelma. Komitean tuli edelleen anoa yliopiston viranomaisilta,
että yliopisto valitsisi edustajia ottamaan osaa juhlaohjelman laatimiseen.
Komitean jäseniksi valittiin puheenjohtaja Estlander sekä vtt Borgström
ja Schauman.

Hänen Majesteettinsa Keisarin hallitusriemujuhlan viettäminen. Kau-
punginvaltuuston annettua helmikuun 10 p:nä pöytäkirjan ulkopuolella
vtt:n Lindelöfin, Schaumanin, Brummerin, Borgströmin ja Aspin muodosta-
malle toimikunnalle tehtäväksi laatia ohjelman Hänen Majesteettinsa Kei-
sarin maaliskuun 2 p:nä 1855 tapahtuneen valtaistuimelle astumisen 25-
vuotispäivän juhllallista viettämistä varten ja toimikunnan annettua ohjel-
maehdotuksensa asia ensin lähetettiin ⁸⁾ valmisteluvaliokuntaan ja hyväk-
syttiin ⁹⁾ sittemmin erinäisin muutoksin. Valtuuston päätös sisälsi seuraa-
vaa:

että kaupungin raatihuone juhlapäivänä sopivasti koristettaisiin ja juh-
lavalaisiksi, Pohj. ja Etel. Esplanaadikatujen väliset esplanaadit valais-
taisiin värillisin lyhdyin ja Eteläsatamassa klo 1/2 8 i.p. järjestettäisiin
suuri ilotulitus, jota varten kaupungin varoista osoitettiin 2,000 markkaa,
sekä että kaupungin asukkaita ystävällisesti kehoitettaisiin yleisellä juhla-
valaistuksella antamaan ilmaisu päivän merkitykselle;

että vaivaishoitojohtokuntaa kehoitettaisiin juhlapäivänä järjestä-
mään kaupungin työ- ja vaivaistalon hoidokeille yksinkertainen juhla yli-
määräisin tarjoiluin kaupungin kustannuksella ja kansakoulujohtokuntaa
samana päivänä panemaan kansakouluissa toimeen yksinkertaisia juhla-
tilaisuuksia, joissa lapsille oli annettava jotain kestitystä, mihin tarkoi-
tukseen kaupungin varoista osoitettiin 500 markkaa;

¹⁾ Ks. s. 111. — ²⁾ S:n s. 100 ja 112. — ³⁾ S:n s. 98. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj.
n:o 14. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 6 §. — ⁶⁾ Ks. s. 105, 106, 118 119, 123,
124 ja 145. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 3 p. syysk. 1 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. helmik. 1 §. —
⁹⁾ S:n 18 p. helmik. 1 §.